

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Lævini Torrentini, Episcopi Antverpiensis, Poemata Sacra

Torrentius, Laevinus

[S.l.], 1594

Lævini Torrentii De Crvento Domini Nostri Iesv Christi Sacrificio. Liber V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69329)

LÆVINI TORRENTII DE
CRVENTO DOMINI NOSTRI IESV
CHRISTI SACRIFICIO.

LIBER V.

QBSTVPERE omnes, caloꝝ intenta tenebant
Lumina, cum gemini, ceu rupti nubibus ignes,
Velati niveis caelestia corpora pallis
Emicuerunt viri, mediꝝq; ast ante corona

Talia voce ferunt, Cur o Galilaea propago
Erecto aspicitis fulgentia nubila vultu?
Hic ipse humani generis servator Iesus
Ut coram superas abiit sublimis in arces
Sic veniet cum iura dabit, victiꝝq; triumphum
Orbis aget, vindex scelerum, laudator honesti.
At vos interea lati discedite in urbem,
Atque illic quae pollicitus sua maxima dona
Expectate viri. neque enim dimittet inanes.
Sic moniti pergunt Solymos, vnoꝝq; recepti
Hospitio sacra servant consortia mensa
Vnanimis, eademq; & velle & nolle parati,
Voluentesq; animo diuini dicta magistri,
Dicta, quibus sanctum toties laudasset amorem,
Coniunctis ineunt alacres pia foedera dextris.
Omnibus vna praest Virgo, coniũxq; parensq;
Alma Dei, sociisq; suos impartit honores,
Consilio, exemploq; iuuans, & moribus aureis.
Et quanquam dubitare nefas quin proximus esset
Ille dies promissa ferens solatia maestis,
Non tamen idcirco segnes animisq; remissi
Desedere viri, sed certa incerta putantes
Si nullo adintant agiles sua vota labore,
Ardesunt studiis. Funat ire per ardua fortes,
Virtutemque sequi. Quin quanto gratia maior

Qua sese acceptos celo carosq; videbant,
 Tanto solliciti magis observantq; coluntq;
 Auctorem, veriti ne reiiciantur inertes,
 Ut qui ferre velint pulchram sine pulvere palmam.
 Usque adeo vitanda omnis velut improba Siren
 Desidia est, segnesq; mora, & malè credula semper
 Tardaq;ue, & ignavo torpens fiducia somno.
 Interea fugiunt qua se putat illa tenere,
 Et fera irrisa gemit infortunia dextra.
 Illigitur, sacri tanquam noua germina regni,
 Vndeni in primis proceres, pulcherrima mundi
 Lumina ad aeternam nobis praecuntia vitam,
 Securi spondente Deo, qui fallere nescit,
 (Non tamen ut nullum incutiant humana timorem.
 Agnoscunt etenim veteris vestigia culpa,
 Cum fœdè, quamuis & multa & magna loquuti,
 Deseruere suum medio in discrimine regem)
 Assiduè inuigilant templo, Numenq; fatigant
 Supplicibus votis. Quibus & ieiunia iungunt,
 Non aliam esse viam moniti qua fortiter hostem,
 Lasciuosq; doment animos, sensusq; rebelles.
 Has igitur fundunt imo de pectore voces.
 Omnipotens, aeternè Deus; qui summa gubernas
 Infimæque, & rebus sic te simul omnibus infers,
 Omnia alens, hilaransq;, & magno numine complexus,
 Ut sine te non esse queat, non viuere quicquam;
 Humani generis quoniam tibi maxima cura est,
 (Cuius in obsequium non solum cuncta creasti,
 Verùm etiam afflictum primæna ab stirpe parentum
 Dilecti, ô pietas!, effusso sanguine nati
 Erexisti, aethereis non passus ut exulet oris)
 Ipse autem natus regni rerumq; suarum
 Fundamenta locans, tua laus, tua maxima virtus,
 Nos sibi dilegit comites operumq; ministros
 Tutorum, fratresq;, atque appellavit amicos,

N

(Vnde

(Unde & adoptiuo tibi nos cognomine iunxit)
 Haud equidem tanto digni quod simus honore,
 Obscuri, agrestes, inopes, sine gente domoque,
 Dilegit tamen, & dignos dabit esse volendo;
 (Nec tu quod nolis volet ipse) ô rexq₃ patêrque,
 Qui terram, pontumq₃ regis, calumq₃ profundum,
 Haud bonitate minus quam maiestate verendus,
 Non nostro nixis merito, sed numine nati
 Quam petimus fer opem, & propius res aspice nostras.
 Nati causa agitur. Tu nato infusus, & idem
 Cum nato, quamuis persona & nomine dispar,
 Haud alium nato moliris sancte laborem,
 Et par humana studium est utriusque salutis.
 Cuius nos aliquando si fas attingere partem,
 (Filius eternum nam conscensurus Olympum
 Sic docuit magnum cum nos dimisit in orbem
 Legatos monitisque suis sacrisque ferendis,
 Lustravitque novos sacro spiramine mystas,
 Iussit & affusa detergere crimina limpha,
 Purgati sedes possent ut adire beatas,
 Nec dubium quin hæc eadem tua certa voluntas),
 O genitor confirma animos, & suffice vires,
 Quamq₃ iterum atque iterum te supplice voce rogamus
 Affer opem, paruumque gregem defende periculis.
 Respice dilectam tibi de tot millibus unam,
 Quam colimus, sponsamque tuam, natiq₃ parentem.
 Poscit idem, & quamuis eius certissima apud te
 Gratia, nullius culpæ labefacta pudore,
 Poscit idem, secunda sui, sed publica querens
 Commoda, & in nostrum semper propensa fauorem,
 Exigui numero parua trabe currimus equor
 Immensum, nullis opibus, nec viribus vsi.
 Tu rector, tu remigium, tu clauus, & arbor,
 Velaque, & antenna, tu prora, & puppis, & omne
 Instrumentum artis, tumidos que spernere fluctus

Audet

Audet, & infestis vectorem immittere ventis.
 Te sequimur, natumque tuum. Nec Spiritus ille
 Defuerit parili quem produxisti amore,
 Ipse amor, atque omnis seu fons, seu fomes amoris,
 Caelesti accendens mortalia viscera flamma,
 Non terrore ullo, non vi, non morte domanda.
 Talibus orabant dictis, noctesq; diesq;
 Intenti studiisq; simul pietatis, & una
 Solliciti ne qua possent offendere culpa.
 Non tamen interea cessabant cetera vitæ
 Officia. admoniti Petro referente vacare
 Quippe locum quo deciderat sceleratus Iudas,
 (Nam cum bis senos inter numeratus obisset,
 Expleri sacer hic numerus debebat, ut olim
 Isacida equarent totidem de sanguine natos)
 Concilium indicunt proceres. Venere vocati
 Centum ac bis deni, dederant qui nomina sacra
 Militia, magni tantilla exordia regni.
 Quos inter senior, merito praelatus honore,
 Conuentus memorans causas, ut perfidus ille
 Victus auaritia turpi, vilisque lucelli
 Illecebra senoregem (pro dedecus!) hosti
 Sponte sua (namque ipse ducem se praeiuit amens)
 Prodiderit, (Nec cura fuit commissa piare.
 Vnde infelici deformis ab arbore pendens
 Terram inter calumq;, ut & hoc & perderet illam,
 Supplicio infami, diffisso ventre, pudendam
 Fimerat vitam) fratres hortatur ut illi
 Dent successorem melius qui iussa magistri
 Impleat, & late portet mandata per orbem.
 Esse etenim monitum Iessida carmine vatis
 Talis ut in dominum domini qua dona tenebat
 Perdat, & in sortem veniat praestantior alter.
 Sic ille, & tacitum seruans sub pectore vulnus,
 Quod dominum ter & ipse sum miser ante negasset,

Non tenuit lacrymas, ut nec tenere profundo
 Permixtas gemitu quotquot tam mesta loquentem
 Audierant. neque enim ullus erat se dicere posses
 Qui nulla in fontem penitus pallefcere culpa.
 Præterea subeunt animis opprobria mille,
 Tot plaga, struct. q̄, doli, irrisusq̄, procaces,
 Vulneraq̄, hamataq̄, sacro in vertice spine,
 Infixi manibus clau pedibusq̄, trabales,
 (Vnde cruor, saniesq̄, oppletaq̄, sordibus ora)
 Summaq̄, supplicij, crux detestanda latrones
 Inter, & astantem caro cum fratre parentem.
 Quæ medio tunc in catu lugentium & ipsa
 Mæsta quidem, constans tamen & formidinis experta,
 Alloquio dulci comites affata, benignum
 Spondebat natum, cœptisq̄, instare iubebat.
 De supplendo igitur magno sanctoq̄, Senatu
 Quam suavit genitrix legem, Petrusq̄, rogauit.
 Lati omnes statuunt. Sed quis successor habendus
 Ambigitur, non quod consensum rumperet audax
 Ambitio, aut fallens fucato gratia vultu;
 (Non ea nam tali pestis regnabat in aula)
 Sed duo non magnis opibus, neque sanguine clari,
 At virtute pares, adeo discrimine nullo,
 Censeri ut possent inter se panè gemelli,
 Alter Iosippus, pulchro cognomine Iustus,
 Matthias alter, primis laudatus ab annis,
 Sistantur medi. Dein supplice voce precati
 Rite Deum quotcunque aderant, quando intima soli
 Viscera nosse datum, & verum dignoscere falso,
 Diuinis aptum officiis ut utrumlibet horum
 Surroget, unde suis cecidisset proditor ausis.
 Dant sortes, urnamq̄, mouent. Sors exilit æqua
 Matthie. Sequitur plausus, deinde oscula iungunt,
 Amplexiq̄, virum sublimi in sede locarunt,
 Non aliter quam si rex ipse optasset eundem.

Christus

Christ us dum species humana & vita manebat,
 Exemplo insigni, veniens quod profit in animum,
 Scilicet ut norint homines eadem omnia posse
 Qua Christum Christi comites, comitumq; minores,
 Praefectos quos rite suo delegit ouili.
 O Deus! o pietas! Qua nostra haec cura salutis?
 Tunc tuos ut me serues mihi cedis honores?
 Quas heu quas tanto referam pro munere grates?
 Non alias quam tute velis. Tu suffice robur,
 Et dum te canimus quamuis non digna canamus,
 Qualescunq; tamen non aspernare Camenas.
 Sic ergo expleta procerum iam classe suprema,
 Cuius ab imperio penderet cetera pubes,
 Perdomitura orbem, sed necdum libera curis,
 Celestes poterant quas sola abstergere flamma,
 Formidansq; malos hostes, iam rege remoto
 Intentos ipsum cum rege excindere regnum,
 Absente ut pastore gregi lupus imminet acer;
 Ne superante metu spem quisquam amitteret omnem,
 Impatiensq; mora vicina atque obuia quaeq;
 Arriperet, spernens quae promittuntur in annos,
 Nec cerni possunt, oculis imperuia nostris,
 Ille opifex rerum, mundiq; assertor Iesus
 Optatam & toties precibus votisq; petitam
 Accelerabat opem. nam quamuis dura per omnem
 Ut vitam ipse tulit, sic nobis dura ferenda
 Edixit, voluitq; sequi se dura ferentem,
 Natura tamen humana, qua se induit vltro,
 Consciens, iniusto non fert nos fasce grauari,
 Aut minuens onus, aut dans in certamina vires.
 Vincereq; est illi confidere, nec tamen vllum,
 Quae perferre queas, subterfugisse laborem.
 Jamq; dies aderat maiorum more perenni
 Religionis sacer, quod quinquagesimus illum
 Exciperet quem Pascha vocant. Et ut hunc mare sicco

Calcatum pede eum fugerent Nilotica regna
 Ornati spoliis omnes & diuite gaza,
 Sic illum fecit celebrem festumq; quotannis
 Tempore quod tali Sinai in vertice montis
 Isacida trepidi legem accepere, magistram
 Iustitia, cultusq; Dei, cultusq; parentum.
 Quam sauos inter strepitus, sonitumque tubarum,
 Fumumque, & picea permixta tonitrua flamma,
 Diuinis sculptam digitis, dux corniger olim
 Pertulit, & seros iussit seruare nepotes.
 Hanc igitur festi causam qui sanxerat illud
 Confirmare volens, & quod sub nube latebat
 Eruere, ac terris generosum prodere verum,
 Non umbra, ut Moses, & re sine tristis imago,
 Que desiderium moueat, neque compleat unquam,
 Sed vis ipsa boni, tanto prestantior illo
 Quanto lux tenebris melior, dux milite maior;
 Nuper ut alterius festi solennia seruans
 Mosaicos oculis fecit comprehendere ritus,
 Victima cum sacram cecidit tener agnus ad aram,
 Sic etiam festo accingens se rite secundo
 Euoluit dubios tot circum oracula sensus,
 Lex ipse, & nostris inaratum mentibus aquum.
 Nec vero horribili quatiens formidine gentes
 Arcute accessu quemquam, renuitque videri
 Obscura tectus nebula & caligine densa,
 Tum si quis propius ferret vestigia, diram
 Increpitans, etiam pecori, pro crimine mortem,
 Sed mitis placidusque aderat cuiusque vocanti.
 Vsque adeo nostros postquam semel induit artus
 Nos amat, atque illi sumus, & nostra omnia cura.
 Ergo expectat am cernens erumpere lucem
 Quam canimus, multo amè sacram, at maioribus olim
 Sacrandam auspiciis, omni ut venerabilis auro
 Permaneat magnus quam latè extenditur orbis,

Astitit ante patris solium qua parte serenos
 Calum aperit campos, gemmataque floribus arua.
 Atque illic medius proceram quos fancibus Orci
 Ereptos victor stellanti inuexit Olympo,
 Sidereos tollens oculos flagrantiaque ora,
 O (infit) genitor, qui decedentia certis
 Tempora momentis sic emetiris, ut aptè
 Eueniant sua cuique dies & tempora factò,
 Ut nascens, moriensque, & victa morte resurgens,
 Ac tandem superas scandens sublimis in arces,
 Omnes impleri numeros, quò notior esset
 Laus tua si veterum constent sibi carmina vatam,
 Conueniantque nouis prisca fulgoribus umbra;
 Hunc quoque sancte diem, donis tam grandibus aptum,
 Optatumque diu, ne pratermitte rogatus,
 Quin socios fratresque meos, quos semper amari,
 At nuper ceu pupillos sub matre reliqui,
 Tu mecum amplectens, & tadia longa repellens
 Amisso tristes que per sensere magistro,
 Ut fore pollicitus sum te sponsore, benigno
 Respicias vultu, tanto in discrimine rerum
 Celestem trepidis infundens mentibus ignem,
 Quo freti non iam latebras & deuia quarant
 Antra, nec insidiis paueant hostilibus, atque
 Diffugiant molles aquila ut veniente columbe,
 Sed leti atque alacres subeant aduersa parati
 Supplicio, extremamque petant per vulnera laudem.
 Est votis hæc summa meis, hic terminus heret,
 Non profecturis tot nempe laboribus actis
 Tu pia pacta tuo genitor nisi numine firmes.
 Et facies, neque enim tua me sententia fallit.
 Sic fanti applaudunt comites, genibusque voluti
 Vno eadem simul ore rogant. Fulgentia at ipse
 Arma tenens Erebi quibus expugnare tyrannum
 Posse datum, clauosque, trabemque, hastamq; cruentam,

Permovit genitorem, ingenti exceptus honore.
 Nec mora, succincti properant ad signa ministri,
 Turmatim ut sanctum sancti comitentur Amorem
 Labentem terris, atque aurea dona ferentem.
 At verò imbelles socy, quibus addita nondum
 Gratia qua verè fortes redditque beatos,
 Natura expellens læsa fastidia vitrix,
 Mane, domi clausis cum tuta silentia portis
 Seruarent, veriti infida se credere turba,
 (Quæ festos agitare dies læscinius æquo
 Consuetæ, insano posset concurre motu,
 Ac turbare viros, vinculisque, aut dedere morti)
 Ecce repente sonus venti vehementis ab alto
 Incubuit tecto. Quo mox concussa fragore
 Contremuit domus omnis, ubi sedere coacto
 Quotquot erant comitum cœtu, præsentem Senatui
 Principe, selecti procures. Nec terruit illos
 Improvisa rei species, sed lumina sursum
 Talibus ostentis certi nil triste moneri
 Dum tollunt, votisq; Deum precibusq; laceffunt,
 Obiectum en aliud magis admirabile visum.
 Namque aura sonitus postquam percrebruit ingens,
 Occulto subter penetrans præcordia tactu
 Igneus extemplo supra caput ingruit imber,
 Igneus, at nullo lambens laquearia damno.
 Vnde tot abscisse quot convenere sodales
 Ardentes steterunt sua cuiq; in vertice lingua,
 Non aliter quàm cum furuis fabrile caminis
 Fervet opus, duris que gemunt incudibus æra,
 Absistunt lamnis penitus candentibus acres
 Scintilla, spargunt que suos fornacibus ignes,
 Ardentes inquam lingua, quas pingere versu
 Difficile, at res ipsa liquet, si verba negantur.
 Hoc ergo insigni fulgens pia turba, vidensq;
 Advenisse Deum, non tam quod fixa supremo

Heretii

Hereret capiti, quam quod sub corde lateret
 Acribus accendens feruentia viscera flammis,
 Nullam ferre moram, nullamq; admittere causam,
 Quin velut exempti vinculis & carcere duro
 Erumpant alacres, pulsi ceu lacte leones,
 Usque novas avidi Christo compellere preadas.
 Prima tamen meritas cura est persolvere grates.
 Accedunt igitur nulla formidine templum
 Confertum populis, quos lex antiqua iubebat
 Vndiq; tam celebri Solymos concurrere luce.
 Nec iam sese humiles pressa ceruice tenebant,
 Ut nuper, clausis voluentes murmura labris,
 Liberi & erecti sed qua se cunque tulissent,
 Non poterant alios propriis sibi sumere vultus,
 Et quem conbiberant non exhalare vaporem.
 Atque ut Setinis, aut collibus orta Falernis
 Nobilibus diffusa cadis dulcissima musta
 Dum feruent, penitusq; tument ardore recenti,
 Evertunt fundo quicquid subsidit ab imo,
 Exercentq; iras, & si spiracula fumo
 Desuerint, fractis erumpant turbida vasis;
 Sic illi intrepidi non se tenuere, sed omnes
 Intentos operi sensus nervosq; gerentes,
 Conceptum interius (Tanta est vis Numinis) acrem
 Spirabant oculis atque ore & naribus ignem,
 Non iidem modò qui fuerant, sed mente renati,
 Atque animo ingenti, cui non mortalia cure
 Sed calum Superique, & quæ caelestia regna
 Conciliant homini, ut viuens moriensq; beatus
 Eternam insigni referat mercede coronam.
 Atque adeò hæc turba dum præcinuere procaci
 Non veriti se inferre ultrò, pulchrumq; fateri
 Seu Christi, licet iniisum, seu nomen Iesu,
 Quo sine fas homini non est sperare salutem.
 Cumq; eadem variis narrarent omnia linguis,

Aut vos propria contenderet esse locutos
 Quisque sua, Parthique, Afrig³, Arabesq³, Phrygesq³
 Qui Nilum, Tigrimq³ bibunt, Phasimq³, Lycumq³,
 Et Tuscum hac inter regnantem flumina Tybrim,
 Atque alij qui forte aderant, stupuere tremendis
 Attoniti monstris, nec contemnenda putabant.
 Non pauci tamen, ut media de plebe, profani
 Hunc generosum animi motum sanctumq³ furorem
 Attribuere mero. dulci nam seruere musto
 Factabant tales ructent qui gutture voces.
 Falso equidem hoc illi, tamen ut gratissimus esset
 Error, & argutas penetraret suauiter aures.
 Nam mustum illud erat non quo percussa fatigat
 Tempora, & eneruat vires Semelcius Euan,
 Ebria raro iniens nullo conuiuia luctu,
 Semper & in rixas, vetitos aut pronus amores,
 Sed quo calicula casti plenissima ducunt
 Gaudia, & ambrosiis permisto necture mensis
 Illius aspectu saturi qui est omnia solus
 Aeternum securi agitant feliciter euum.
 Hunc ergo errorem sancta dux ipse cohortis
 Discutiens Petrus, quo non ardentior alter
 Hosti inferre pedem, mediumq³ irrumperere in agmen,
 Non ista ebrietas, qualem male fingitis, (inquit)
 Seu cines, alij seu conuenistis ad urbem.
 Quippe diem nos hunc, quarta vix parte peracta,
 Haecenus integrum sicci transmisisimus, & iam
 Non cyathi, sed erant potiora negotia cura.
 En igitur lucem seris voluentibus annis
 Quam vates monuere sacri sub tempora rerum
 Ultima venturam mundo, qua plurimus alto
 Spiritus effusus celo, & mortalia late
 Corda nouis vrens flammis, virisq³ ministrans,
 Fatidico impleret iuuenesq³ senesq³ furore
 Sexus etiam in fragili, seu visa, & somnia narrent,

Sine alia quacunque probent ratione modoq;
 Intus agente Deo mentes atque ora moueri,
 Ac non sponte sua. Quin & maiora sequentur.
 Igneus hic ille est descendens riuus ab ipso
 Ore Dei, letum fundens mortalibus imbrem,
 Imbrem euerrendis animi squaloribus aptum,
 Vt viridi crescant virtutum germina culmo,
 Grandiaq; immensas stupeant ipsa horrea messes.
 Igneus hic itidem carbo, seu calculus ille,
 Polluta Esaiæ purgans qui crimine labra
 Protinus arcanis vatem maioribus aptet.
 Denique & illapsus positus altaribus olim
 Deserto in medio, turbis mirantibus, ignis
 Mactata absumens caelesti animalia flamma,
 Quem iussi assiduis intra penetralia curis
 Nutrire, vt longo seruat us viueret auo,
 Pontifices, non tam ignis erat, quam Spiritus iste
 Qui nostra inflammat modo pectora. Nene putetis
 Nos aut verba dare, aut ficto procedere vultu,
 Nil nostrum hic agitur, magnis auctoribus omnes
 Nitimur, imbellis licet imbecillaq; turba.
 Ipse Deus Deus ipse mouet, verumq; fateri
 Cogit, & vt sacris iam declinantibus orbis
 Interitum possint non formidare nepotes,
 Sollicitos vestra mandat nos praere saluti.
 O domus Abrami veteris, notissima celo
 Nomina, quos tanto Deus est dignatus honore,
 Vt post tot vates, regesq;, ducēsq;, verendos
 Imperio, & monitis, simul & praestantibus ausis,
 Dilectum sibi praecipuo (vidistis) amore
 (Cuius signa dedit cum tot miracula tanto
 Edidit applausu) vobis donarit Iesum,
 Quem Nazarenum cognomine dicitis; (eheu
 Quid dicam, taceámne? O dedecus! ô scelus ingens!)
 Hunc ipsum, quo nil maius videre parentes,

Optarunt

Optarunt tamen, at frustra, vos denique visum,
 Audiuimq; diu, & penitus sine crimine notum,
 Vestris permissum arbitriis, sub indice duro
 Afflictum prius, & crudelia vulnera passum,
 Tandem occidistis miseri. Quid profuit autem
 Occidisse? Deus probrosa vincula mortis
 Soluit, & inferni reducem de carceris antro,
 Ac penitus nulla pollutum labe sepulcri,
 Ut fore Iesseus monuit per carmina vates,
 Restituit vita. Quod nos ut vidimus omnes,
 Quos coram aspicitis, vestro de sanguine cretos,
 Sic sanctè testamur. Et en qui spondeat iste
 Iste ardens qui corda premit, qui viscera torret
 Spiritus, & quanquam infantes facit esse desertos.
 Vos sapite, & rebus fratres attendite vestris.
 Talia diuino Petrum sic ore tonantem,
 Atque unà astantes socios capita alta ferentes
 Ut videre pulam, multi, quos altius acri
 Fulmina contigerant tactu, pulchroq; rubore,
 Volentes animo spectata ingentia Christi
 Facta, quibus moti voluere obtrudere regnum,
 Imposituri humeris loca ni deserta petisset,
 Contremuere metu. Sequitur dolor, & fuga morbi,
 Si quo forte modo possint praevertere ne mors
 Occupet, & meritas soluant pro crimine pœnas.
 Consiliumq; rogant, ut qui monuere periculum
 Ostendant pariter que sit fuga tuta pericli,
 Cum breuiter senior vita iubet antè peracta
 Peniteat, veniamq; petant, lustralibus inde
 Purgati scelerum lymphis dent nomen Jesu,
 Concesso terris regi dominoq; potenti.
 Cui si crediderint, aura caelestis & ipsi
 Dona ferant, non nota sibi. quippe ordine primum
 Promissa Isacidis, dein quos Deus ipse vocasset.
 His illi atque aliis firmati pectora dictis,

Iamq; auidi prauum fugere, atque insistere recto,
 Non pauci numero, sed ter se mille beato
 Tincti undis iunxere gregi, pluresq; secuta
 Felices anima, sacri primordia regni,
 Bissenum captura virum, felicior illis
 Quas fecere prius, cum cymba & retibus usi
 Traxerunt tremulos Galilæa ad litora pisces.
 Nec mora, mutatis studiis, tua Petre secuti
 Exempla & monitus, nunc sanctum ascendere templum
 Intenti precibus, nunc circum recta domorum
 Solliciti inter se sacrum diffringere panem,
 Vnanimes, veriti nil præter Numinis iram,
 Cetera securi, (O prudentissima mentis
 Simplicitas!) faciles, nullaq; in parte molesti,
 Degebant hilarem sine fraude & crimine vitam.
 Nec cura illis census erat, tabulaq;e, gravisq;
 Nunc questor, nunc scriba procax, acerq; coactor,
 Cum sua quisque lubens aut in commune referret,
 Mancipio aut domini, parerent omnibus usu,
 Fraternalis animis. nam Christum propter eodem
 Quo Christum sese complectebantur amore.
 Nec poterant aliter, tam pleni Numinis aura,
 Vt nil humana labis subsideret vsquam.
 In se cuncta domans quod non conuerterit ignis.
 Nam veluti mediis feruent ubi abena caminis
 Ebullit trepida & flammis attollitur vnda,
 Quamlibet illa grauis, siccoq; aduersa calori,
 Sic cedunt vitia & quicquid virtutibus obstat
 Aduentante Deo, quem nil nisi lata sequuntur,
 Spes, amor, atque fides, & mens sibi conscia recti.
 Et quanquam totis deinceps que gesta diebus
 Omnia prodigiis feta essent, omnia monstris,
 Hoc tamen eximie populum stupefecit hiantem,
 Quod vespertinam facturi vota sub horam
 Iunctus Iohanni Petrus, decora alta Senatus,

Cuen

Cum templum peterent, aurata ad limina porta
 Mendicum atque inopem, vitæq; ab origine claudum,
 Claudum utroque pede, ut neuic consistere possent,
 Ignotum nulli, (Multis ibi sederat annis,
 Collecta stipe quo ventrem fulciret inanem)
 Conspxere virum. nam compellabat & ipsos.
 At senior fixis oculis, vultuq; verendo,
 Auri atque argenti non est mihi copia. Quod dem
 Non deerit tamen. Ergo ingens en accipe donum.
 Apprensâq; manu, Per Christi nomen Iesu
 Surge, ait. Ille pedum subito compagibus aptis
 Subsiluit gaudens, & ne quem facta laterent,
 Se comitem ambobus iunxit quacunque monebant.
 Atque ita cum cupidè procurreret agmine facto
 Portentum visura nouum densissima turba,
 Vidit, & obstupuit, vultuq; immobilis hæsit.
 Restitit ergo iterum Petrus, & liberrima fundens
 Verba palam, ut decuit dicentem vera, sine vlla
 Ambage & latebris, queis mos innuere falsa,
 Non opis est nostra quod cernitis (inquit) amici
 Hoc facinus præclarum, ingens. siquidem omnia solus
 Humanis maiora facit Deus. Illius ergo
 Adsumus, & domini præfando nomen Iesu
 Hunc pedibus captum vinculis exemimus. At vos
 Auctorem tantorum operum, vitæq; magistrum,
 Et sanctum, & iustum, & mundi rectore creatum
 Supplicio infando ab vita spoliastis, & ipso
 Iudice detestante nefas tam immane, latronem
 Seruastis Baraban, haud vno nomine lesa
 Iustitiæ pacisq; reum. Rediuiuus at ipse
 At tumulo superas abiit regnator in arces,
 Donec ob eterno rursus demissus Olympo
 Collapsam instaureret iudex æquissimus orbem.
 Nos testes sumus. Ac ne sit dubitabile verum,
 En qui confirmet, neque enim sine Numine coram
 Astat,

Astat, & integris figit vestigia talis.
 Ille quidem multa ante pati, montemq; subire
 Debuerat monitis vatum, quò nostra piaret
 Crimina, paniteat tamen, atque agnoscite culpam,
 Erroris veniam dabit, & miserebitur ultro,
 Abrami soboles, vestrisq; è fratribus vnus.
 Cui Moses assertor adest, Mosiq; minores,
 Cui Deus ipse iubet tanquam sibi credere toto
 Addictos animo. Nec, si quis negligat, absit
 supplicium, & populi pars desinat esse beati.
 Hac ille. At nondum quamuis sermone peracto
 Præpositi templo, iunctis qui sancta negabant
 Corpora post cineres alia reuirescere vita,
 Acribus inuidia stimulis, iraq; frementes
 Iniecere manus, & sub custode retentos
 Postridie in magno sisti iussere Senatu
 Pontificum, ut facti lucrent delicta tumultus.
 Haud leuior prima interea captura secundo
 Adicitur iactus, persuasi millia quinque
 Accessere hominum numero, tanto antè minori.
 Nec capti timuere Patrum subsellia, quamuis
 Cum socero Caiphas, & plures ordine adessent,
 Qui præiudicio, ut condemnauerent magistrum,
 Discipulos etiam debebant tradere leto.
 Tum cætu in medio rationem reddere iussis
 Criminis admissi, senior, præfatus honorem,
 Visceribus totis caelestem ut senserat auram,
 Inualidum hunc (aderat nam forte, & cominus ibat)
 Si quonam pacto nuper sananimus (inquit)
 Queritis, en virtus, en Christi nomen Jesu,
 Quem cruce suspensum Deus ipsa à morte reduxit,
 Huius causa boni est. Lapis en non utilis arti
 Creditus, abiectusq; idem compage suprema
 Parietibus sulcimen & hinc & conuenit illinc.
 Inde & nostra salus, nec nomen Sole sub omni

EST

Est aliud quod nos faciat seruetq̄, beatos.
 Hec simul accipere, ausi nil hiscere contra,
 (Tantum animusq̄, valet constans, verumq̄, fidesq̄.)
 Inuiti quanquam, & non equa mente, solutos
 Ire iubent, sectaq̄, monent & nomine Iesu
 Abstineant deinceps. Ast illi (O nescia vinci
 Pectora!) sic referunt, Vos auscultare, Deumq̄,
 Spernere, quando oculis circumspicit omnia iustis,
 Querite num deceat, visa atque audita tacere
 Haud nostrum est. Tum verba malum minitanti ducunt
 Pro nihilo, & cupidi sociis exacta referre,
 Latantes abeunt, referuntq̄, & pectore ab imo
 Vno omnes simul ore canunt hunc suauiter hymnum,
 O domine, ô cali, terraq̄, marisq̄, profundi
 Arbitrator, ô quicquid genitum est ubicunque gubernans,
 Iessiades cuius sic vaticinatus ab ore est,
 Quid gentes studio populosq̄, exciuit inani
 Nequicquam fremere, atque omnes contendere vires?
 Quid reges proceresq̄, animo per stare minaci,
 Ac tanto in dominum Christumq̄, efferrere motu?
 En ut in hanc urbem trepido coiere tumultu
 Hinc rex Herodes, hinc Praeses Pontius iste
 Pilatus, pluresq̄, alij, nec segnius illis
 Isacida, cupidi nomen disperdere nati
 Dulce tui. At quorsum? Tua nempe ut sancta voluntas
 Consiliumq̄, tuum his ipsis immanibus ausis
 Firmetur. Trepidant illi frustra, laborent.
 Tu nos aspiciens, & quae minitantur in ipsos
 Auertens, nobis liberrima suffice verba,
 Da vires animosq̄, nouis ut territus orbis
 Prodigijs tua signa volens natiq̄, sequatur.
 Finierant. Tremuit tellus, & conscius aether;
 Impleuitq̄, viros diuini flamma caloris
 Securos sortisque suae, votisq̄, potitos.
 Ergo operi inuigilant, inuat indulgere labori

Quem

Quem successus alit, quem premia tanta sequantur,
 In primis placuisse Deo, quæ maxima laus est.
 Et quoniam sanctis nil tam conatibus illis
 Profuit indignum quam ducere si quis abundans
 Rebus in alterius non succurrisset egenis,
 Nil non deesse aliis patiens, sibi commodus vni,
 Omnibus hoc studium, hic labor, ut quæ priua fuissent
 Publica dein fierent, spreto, ni splendeat usu,
 Argento atque auro. Cuius sitis improba sanis
 Causa malis, scindens humana fœdera vitæ.
 Nec veriti leges pœnasq̄, aut iudicis iram,
 Sponte sua fugere nefas, fundosq̄, domosq̄
 Distraxere hilares, ac nummos inde redactos
 Ante Petri abiecere pedes sanctiq̄, Senatus
 Non aliter quàm putre solum, testamur, lutumne.
 O virtus cunctis optanda, sed agnita paucis
 Qua nulla ad Superos propior via! Deperit aurum
 Cum seruas, manet absumptum. Custodia census
 Optima consortes quem diuidis inter amicos.
 O bone te fures, aut cur incendia terrent?
 Est ubi non fures, ubi non incendia cures.
 Calo infer pia dona, Dei gremioq̄, repone,
 Eripiet nemo. Nec te interualla morentur,
 Tangere quòd nequeant Superos quas terra recondit,
 Et malè seruat opes. Sunt hic araria cali,
 Sunt arca & loculi. quod enim largiris egenti
 Seu cum dura fames, seu cum sitis arida fauces
 Obsidet, aut nudum penetrabile frigus adurit,
 Vellecto affligit morbus, vel carcere saeuus
 Creditor, aut aliis fortuna casus iniqua,
 Hoc Superis erede esse datum. Fit debitor ipse
 Ipse Deus. Quin & grandi se fanore gaudes,
 Danti vnum spondet centum qui possidet vnus
 Omnia, nec fraudare potis nec fallere quenquam.
 Tam præstans igitur virtus quòd gratior esset

O

Omnibus;

Omnibus, ac foedum magis horrendumq³ quod illi
 Aduersum est vitium, placuit punire nefanda
 Crimen auaritia. Ananias cum coniuge quo se
 Induerat Sapphira, ignari haud posse latere
 Qua tegimus peccata Deum. Communis agelli
 Quem modo vendiderant pretium non omne ferebant.
 In medium, ut fecere alij, sed pariter entia
 Cum mentirentur solidum se reddere, Petro
 Vlciſcente nefas, coram tot testibus ambos
 Iudicio inſueto (neque enim ſufflamine longo
 Cauſa traheretur) commixta cupidine caca
 Suſtulit ambitio. Mendaces dixerat ille
 Antè virum, deinde uxorem, qua voce repente
 Exincti incubuere ſolo. Sententia facti
 Pœna fuit, neque enim iudex licitoris egebat,
 Damnatam vel voce potens abrumpere vitam.
 Uſque adeo nihil eſt quod non indulſerit illi
 Omnipotens quem ritè ſuo præſecit ouili.
 Quos ergo ut crimen, ſic mors coniunxerat uno
 Compoſitos tumulo poſtquam vulgauerat ingens
 Fama, ſimul trepidiq³ omnes latiq³ coibant,
 Ut Petrum aſpicerent. Qui quanquam plurima ſumma
 Prodigia edebat plauſu, parente iubentis
 Natura imperio, cum nil decerperet inde
 Ipſe ſibi, aſt vni domino deferret honorem,
 Sic placuit magis, & ſeſe quocunq³ moueret
 Diuinum latè populis afflauit amorem,
 Contemptorq³ ſui (Tanta eſt vis Numinis) alto
 Equatus celo nitidis caput intulit aſtris.
 Nec tantum Solymis ea ſe iam fama tenebat,
 Sed pagis etiam vicinisq³ urbibus acri
 Excitum ſtudio ruit ad ſpectacula vulgus.
 Nec cupidi poterant oculos ſatiare videndo
 Biſſenos proceres, templi de more manentes
 Porticibus, facile ut quibus accedere poſſet,

Scitariq; viam supera ad connexa ferentem.
 Sed quanquam plebi eximie placuere sequaci.
 Non illos ausus propius contingere quisquam,
 Religione sacros, & maiestate verendos,
 Tristi etiam Anania casu terrente profanos.
 Accreuit numerus tamen, & dilecta bonorum
 Conia. Lustrali passim quos fonte renatos
 Mox alios mores, alios assumere vultus
 Edocuit pietas, & celo fecit amicos
 Inconcuſſa fides. Cuius vi quotquot ubique
 Obuia erant variis affecta, aut faucia morbis
 Corpora, qua sellis, atque imposuere grabatis
 Merentes socy, fieri modo posse putarent
 Quod factum optabant, Christi per nomen Iesu
 Factum erat. Hic surdi, mutiq;, & lumine capti,
 Hic claudi exiluerunt solo, pestesq;, luesq;,
 Et furor, & macies, & anbeli pectoris aestus
 Diffugere loco qua se dux cunq; ferebat,
 Cuius ab effusa sacrati corporis umbra
 (O magno res digna Deo!) mirantibus agris
 Influxit sperata salus. Quae gloria quanto
 Splendidior, tanto magis, execrabile virus.
 Inuidia accreuit. Prensos duxere ministri,
 Additaq; est vinculis custodia publica, ne qua
 Effugerent. Sed caelesti de chorie satelles
 Astitit, & media dimissos nocte recluso
 Carcere commonuit sacro se reddere templo.
 Atque illic vite praecepta docere beata.
 Interea coeunt hostes, furit impia turba
 Pontificum punire reos. Quos ducere iussi
 Cum clausis foribus tamen euasisse referrent,
 Securos narrant alij consuetas subire
 Munera, mulcentes populi sermonibus aures.
 Terruit ancipites hic nuncius, haud tamen ira
 Concidit. Accurrunt templo, narrata fatentur.

At plebem veriti, manibus saxiaq; minacem,
 Non vincla iniiciunt, blandis sed vocibus vfi
 Hortantur sancti consulta audire Senatus
 Ne pigeat. Parent vltro summumq; sequuntur
 Pontificem. Solio qui cum sedisset in alto
 Turbatus saeuo ore rogat cur publica turbent
 Otia, & insanis scindant erroribus urbem,
 Affirmentq; suum post funera viuere regem
 Inuidia Patrum ingenti, qui nempe necassent
 Immeritum. Ast illi, quoties contraria mandent,
 Non hominum, sed iussa Dei dixerere sequenda.
 Nec tamen hac iunxit ratio, & plura ordine dicta,
 Quominus iniusto caderent sub iudice, si non
 Eloquio praestans, & rerum exercitus vfu
 Gamaliel placidis lenisset pectora verbis,
 Dum docet exemplis melius non tangere qui se
 Mox ipsi perdant, nequicquam humana secuti
 Consilia, instinctu contra quod Numinis ausis
 Mansurumq; diu, nec posse impune moneri.
 Atque equidem hac poterat sententia soluere litem,
 Obstitit ambitio. Ne nil egisse putentur,
 Admonitos primum dictis, atque inde flagellis
 Ire iubent. Abeunt lati, quod sanguine fuso
 Sortiti fuerint talem grex omnis honorem.
 Nec templo tantum, sed per vicosq; domosq;
 Vulgarunt alacres hilari mysteria vultu.
 At tam fausta sacri post haec primordia regni
 (Vi fieri magno in numero persape videmus)
 Propter inaequales mensas victumq; coorta
 Est inter fratres (qua tunc se voce ferebant
 Christiade iuncti) discordia, pristina verum
 Gratia mox coit, suppressa in fomite flamma.
 Seruata (vt decuit) proceres sibi iure docendi,
 Explendiq; animos dapibus caelestibus aptos,
 Alterius curam mensae, qua corpora pascant,

Ut sese indignam, quanquam laudabilis esset,
 Committi suadent aliis, qui classe secunda,
 Haud plures septem numero, gnariq³, boniq³,
 Hoc agerent. Placuit populo sententia Patrum.
 Nec mora, dilecti totidem. Quaeis supplice gestu
 Imposuere manus, atque hi dixere ministros,
 Leuitas alij. Sed sicut in ordine princeps,
 Sic prestans etiam virtute, & Numine plenus,
 Prodigisq³ potens, Stephanus superare nec ipse
 Inuidiam potuit. Longum est exacta referre.
 Occubuit tandem, prima, & gratissima caelo
 Vltima, cui stantem à dextra super aethera natum
 Mortales oculos tanto dignatus honore
 Ostendit genitor, contempta ut pramia vita
 Cerneret antè gravis lapidum quam clauderet imber
 Ora viri, exemplo pendentis in arbore Christi
 Hostibus (ò pietas!) veniam pacemq³ precantis.
 Atque utinam unius cessassent impia morte
 Supplicia. Hostilem rabiem successus alebat,
 Nec poterant non ferre boni qua ferre inebat
 Praeceptum caelestis heri. Dispersa piorum,
 Bissenis tantum Patribus seruantibus urbem,
 Agmina. Quos alij, quos ceu lupus acer agebat,
 Saulus, ab excidio Stephani crudelior usque &
 Usque, nec atati parcens, nec denique sexu,
 Quin rueret traheretq³ ferox & perderet omnes
 In quos inciderat. De quo maiora canemus,
 Nunc aliò vocor. Illa igitur quo tempore nata
 Scuitia est creuere & honos & gloria, nullis
 Fracta malis, firmoq³ haerens constantia gressu.
 Disiecti namque exilio, quocunque locorum
 Venissent iisdem pugnantes cominus armis,
 Que pietasq³ fidesq³, & vis suggestit amoris,
 Morborum pariter scelerumq³ examina forti
 Pellebant animo. Nam quis te magne Philis pe

Samaria in magna, (quam post dixere Sebasten)
 Perq; Palestina, & Galilea diuitis vrbes.
 Auspicio Domini pulcherrima bella gerentem
 Pro meritis celebret? Per te iuga ferre coactus
 Accinctus Furiis ille Infernalibus ille
 Est Simon, magicis toto notissimus orbe
 Artibus, & quamvis aliquis sit visus & ipse
 Esse Deus, Stygias qui tot portenta per umbras
 Ediderat, cessit tamen, & lustralibus undis
 Tinctus longè alias disci diminitus artes
 Agnouit. Felix, ceptum sine fraude doloq;
 Si tenuisset iter. Quid apricos inde per agros
 Exceptum Eunuchum, virtute opibusq; potentem,
 Edoctum primò mysteria, fonte renatum
 Deinde sacro, & iacta Ethiopum per te alta salutis
 Fundamenta canam? Renocas me Petre, beati
 Dux gregis. Incepti qui tam felicia regni
 Incrementa videns, an (qui tuus ardor) abesse
 His poterat tantum nosse quos ferre laborem?
 Prefecto Solymis Iacobo, agnomine Iusto,
 Quo te cunque loco peterent, ceu tutor adisti
 Pupillos, natosue parens, tractusq; per omnes
 Terrarum, quâ dispersi noua signa tulissent
 Victoris Christi, huc etiam solatia vultus
 Accessere tui. Comites Fiducia firmo
 Nixa pede, & tranquilla Quies, immotaq; Virtus.
 Quas hilari circum plaudunt miracula gestu
 Extimulantq; animos, & densa indagine cinctos
 Ceu pauidos adigunt aduersa in retia ceruos.
 Tu dum Iudaicas visis pater optime gentes
 Quâ Saurona iacet, quâ latum prospicit equor
 Prisca Tyrus, Sidonq; potens, gravidamq; metallis
 Quâ breuis à terra Cyprum discriminat aestus,
 Tu Lydde Aneam nervis per membra solutis
 Affixum stratis annos bis quattuor uno

Restituis verbo, inssum consurgere, & arctis
 In quo decubuit componere stragula lecti.
 Sparserat hoc factum vicinas fama per urbes,
 Iamq; aderant celsæ egressi qui mœnia Ioppes
 Oratum venire tuis optatus adesses
 Discipulis, functæ dolituris morte Tabithæ
 Dorcadis, hanc nisi tu serues, reddasq; propinquis.
 Ut properes urget pietas, & vota tuorum.
 Ibone. Sed nigris illam circumuolat alis
 Horrida mors, moritur, clausisq; lauatur ocellis.
 Ecce venis. Crescit luctus, positæ amq; feretro
 Stant mæste circum vidua, innuptaq; puella,
 Persusa lacrymis omnes. Nec tollere vocem
 Permittit pudor, ostentant tunicasq; recentes,
 Pallasq; & vestes alias, pia dona benigna
 Dorcadis, ipsa suo quas ære, manuq; pararat,
 Defensura inopes infesto à frigore amicos.
 Nec verbis lassare opus, aut clamoribus aures.
 Pro precibus lacryma, pro verbis facta fuere,
 Notaq; in afflictos pietas, celoq; repostum
 Quo defuncta manus inopum repleuerat aurum.
 Ingemis ipse, fremens animo, cœtuq; remoto,
 Inflexis supplex genibus, fixoq; cadauer
 Aspiciens vultu, (mirum) duo verba, Tabitha
 Surge, inquis, leuat illa oculos, residetq; superstes
 Ipsa sibi. Prensâ quam tu sanctissime dextra
 Sistis, & admissis tradens gratariis amicis.
 Hactenus Isacidas inter, ritusq; colentes
 Isacidum, & magni diuina volumina Mosis,
 Exoriens Christi regnum immortalè manebat.
 Sed maior fetura gregem ut suppleret, & olim
 Quem vates cecinere lapis coniungeret ingens
 Hinc atque hinc utrumque latus surgentis in altum
 Regiæ, & aeterno sese exequantis Olympo,
 Hæc apta est via visa Deo. Quo tempore Ioppen,

Et vicina Petrus coluit loca, miles agebat
 Casarea (Pyrgon veteres turrimq³ vocabant
 Stratonis) cui Roma domus. Cornelia gentis
 Nomen erat. Magnos hic inter Centuriones
 Italica ductor chortis, vir magnus in armis,
 Nec pietate minor, metuens offendere Numen,
 Seq³ suosq³ arcens vitiiis, & egentibus ultrò
 Dans quas diues habebat opes, noctesq³ diesq³
 Intentus precibus, nonam iam circiter horam
 Ieiunus videt astantem e caelestibus unum,
 Conspicuum forma iuuenem, qui nunciet eius
 Acceptas calo voces & verba precantis,
 Dona q³ qua miseris dabat opportunus amicis;
 Simonem accersat, Petrum cognomine, Ioppa,
 Dicturum quid opus facto. Mittuntur honesti.
 Jamq³ propinquabant, media prope parte diei
 Præterita tabulata domus cum scanderet ille,
 Secretum poscens precibus. Mox esurit, atque
 Apponi iubet. Interea caelestia toto
 Commentans animo, raptusq³ ad sidera, cernit
 Oris de calo demitti quattuor alto
 Vas immensum, ingens, quod strata ad lintea opimis
 Implebat mensam dapibus volucrum, atque ferarum,
 Reptiliumq³ simul. Tum vox audita per auras,
 Surge Petre, & mactans hæc vescere. At ipse negabat
 Id sibi Iudeo, immunda & promiscua nunquam
 Gustanti, fas esse, Iterum sed perculit aures
 Vox eadem, ter idem increpitans, ne fallere posset,
 Quod purgat Deus immundum tu dicere noli.
 Mox vero ablata dum secum enigmata mensa
 Cogitat, oblitus quas antè poposcerat escas,
 Præ foribus stabant à Centurione ministri.
 Quos adiit monitus calo, & sese obtulit ultrò,
 Acceptaq³ via causa diuertere apud se
 Iussit, & assumptis, ne res sine testibus esset,

Bis ternis secum sociis hilari pede faustum
 Postridie est ingressus iter. Venit obuius ille,
 Procumbensq; solo sanctum ceu Numen adorat.
 Sed renuit Petrus, atque hominem sese ore professus,
 Ipsi haud dissimilem, diuinos spernit honores,
 Hospitiumq; subit. Plures acciuerat hospes.
 Quos simul aspexit, Non est fas (inquit) amici
 Iudaeum genti se commiscere profana,
 At mihi iam fas esse Deus Deus ipse probauit.
 Cur igitur poscor? Tunc rem Cornelius omnem
 Explicat, & contra quae sit diuina voluntas
 Supplice voce rogat. Mox ille, Agnoscimus (inquit)
 Te genitor, laudesq; tuas. Mihi, & omnibus idem
 Es Deus, es Dominus, nullumq; ab ouilibus arces
 Qui subdat tibi se, & subdens tua iussa capessat.
 Scilicet hoc mihi visa canunt. Dein fronte serena
 Versus ad astantes, solitoq; ardore redempti
 Seruatorem orbis tollens super aethera Iesum,
 Dum loquitur, firmans animos, purgansq; veneni,
 (Si quid erat) videt afflari caelestibus auris,
 Et noua diuersis fari mysteria linguis,
 Quorum causa aderat. Comites noua crescere sacrae
 Latantur. Petit ipse undas, tingantur ut undis
 Quos tinctos liquido agnouit diuinitus igne.
 Haud potuit tanti notissima gloria facti
 Non aliquos fulgore oculos praestringere, & acra
 Inuidia praebere locum. Additissima sacris
 Gens Hebraea suis, omnesq; exosa profanos,
 Vnum ut sola Deum coluit, sic credidit vni
 Deberi sibi quam promiserat ille salutem,
 Nec sua contemni passa est praeputia. Motum
 Composuit tamen hunc sacri pater agminis, vltro
 Accurrens Solymam, & Tyrios quae gesta per agros
 In pleno referens fuerant ut gesta Senatu.
 At quia non Solyma tantum, sed ubique per omnes

Principium turbis dabat hac tum causa profenchat,
 Omnibus ille locis aderat, vigilesq, mouebat
 Huc illuc oculos, quoquò se verteret hostis.
 O magnum virtute virum, quem frangere nulla
 Vis aduersa queat, nulli lassare labores!
 Quos hilari subiens animo dum saepe recurrit,
 Vsq, noui secum referens compendia lucri,
 Herodes Agrippa nouo sublimis honore,
 (Iussus enim in patrum succedere regna tetrarcha)
 Vt viuens, sic & moriens memorabile fertis
 Exemplum humano, quò se iactaret atroci
 Pontificum turba, bissex e Patribus vnum,
 Primitias gregis ab, Zebedao patre creatum,
 Eductum vinclis Iacobum perculit ense.
 Nec satis, vt maior sceleri sit gratia, duci
 Imperat & Petrum. Simili quem perdere leto
 Solennes vetuere dies. Custodia pernox
 Additur, & duplices per crura, manusq, catena.
 Heu qui tum luctus, gemitusq, & vota piorum!
 Quid facerent? Calum assiduo clamore fatigant.
 Nec frustra, precibus Diuum pater annuit aquis
 Omnipotens. Suprema viro nox venerat, ipse
 Securus media quamuis in morte quiescens,
 Fit vigil. Assistit lateri demissus ab alto
 Armiger, & rotum diffusa luce per antrum
 Surgere, vestiriq, iubet, vinclisq, solutum,
 Quacunque ingreditur portarum claustra reficens,
 Sistit eum notas citus vnde accurreret ades
 Liber, & inuentos ibi solaretur amicos,
 Profuit hac aliis violenti iniuria regis
 Gentibus, vt tenera dociles ceruice beatum
 Christi ferre iugum possent, calumq, mereri.
 Tali etenim veriti submittere colla tyranno,
 Perq, nouos anidi pomceria tendere fines,
 Sortiti variis sectum regionibus orbem

Inter se proceres, sua quisque ad munera lati
 Diverfis abiere viis, sed fœdera pacti
 Permansura diu. Quæ ne quis fallere posset,
 Addita sacrati quædam cen tessera belli,
 Symbolaque, à populis nos distinctura profanis.
 Atque iterum solita hic patuit constantia. nam quæ
 Antiochi in magna Syria prædiuitis vrbe
 Cælestis sedem imperij dux ipse locarat,
 Nobilius molitur opus, tua Romule regna
 Conturbare parans, Capitoli euertere saxum,
 Et saxo maiore nouum superaddere regnum,
 Regnum æternum, ingens, famam quod terminet astris.
 Discedens igitur patria valedicit amicis,
 Et quascunque alias se deinde ferebat ad vrbes,
 Solatus socios, tum quæ præcepta dedisset
 Vi memori voluant animo seruentque precatu,
 Navigat. Aspirant Superi felicibus auris,
 Atque ipsum, sociosque simul rutantur euntes.
 Inde per Ægeos scopulos, Tyrrhenaque veltum
 Equora, (Nunc etiam remanent vestigia) primùm
 Parthenope accepit venientem, hinc Martia Roma
 Amplexa est tenuisque diu, quam feta triumphis,
 Tam vitiiis morbisque tumens, quos diuite luxu
 Mixta superstitione & magici peperere pauores.
 Has ille edomuit pestes, Lemurumque cateruas,
 Quasque a Samaria Simon adduxerat Umbras,
 Et comux Helena, & præstantior arte Menander.
 Quorum ubi vicisset fraudes, cathedramque locasset,
 Pontificis summi cathedram, ut ius diceret orbi,
 Iamque nouum Christi nomen non Itala tantum
 Audisset latè tellus, sed & asper Iberus,
 Germanusque ferox, Gallique. & trans freta ponti
 Africa; (nam socios partes diuisit in omnes)
 Septima Romuleas ex quo peruenit in arces
 Messis erat, nonam regnans cum Claudio annum

Judeos

*Judaos simul & Christi pia sacra colentes
 Vrbe atque Italia tristi decedere iussit
 Exilio immeritos. Quos tu quoque Petre secutus,
 Ut partem gregis, Eoum petis impiger orbem,
 Hic patriam antiquam, ac veteres visurus amicos,
 Antiochi sedem, septemplicis ostia Nili,
 Marcus Alexandri sanctis ubi legibus urbem
 Fundauit tuus, & Phariis Christum intulit oris.
 Quid Pontum, quid Cappadocas, ditesq; Bithynos,
 Atque alios referam populos, tua maxima regna?
 Magnus ubique labor, sed subleuat ille laborem
 Quo mandante subis. Propera, & res factiter aude.
 Post certas hiemes repetet te regia Roma,
 Sed comitem dabit. Hac una expugnandus in vrbe
 Orbis erit, seu a quem tu cruce, Paulus at ense
 Deuictum eximio ducetis ad astra triumpho.*

AD

